

Εργαστήριο Χωροταξικού Σχεδιασμού

Διδακτική ομάδα: Ελένη Ανδρικοπούλου, Γρηγόρης Καυκαλάς
Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

6^η Διάλεξη

Β. Διάγνωση της υπάρχουσας κατάστασης

Οικιστική ανάπτυξη και Κατοικία

Εισήγηση: Ελένη Ανδρικοπούλου

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

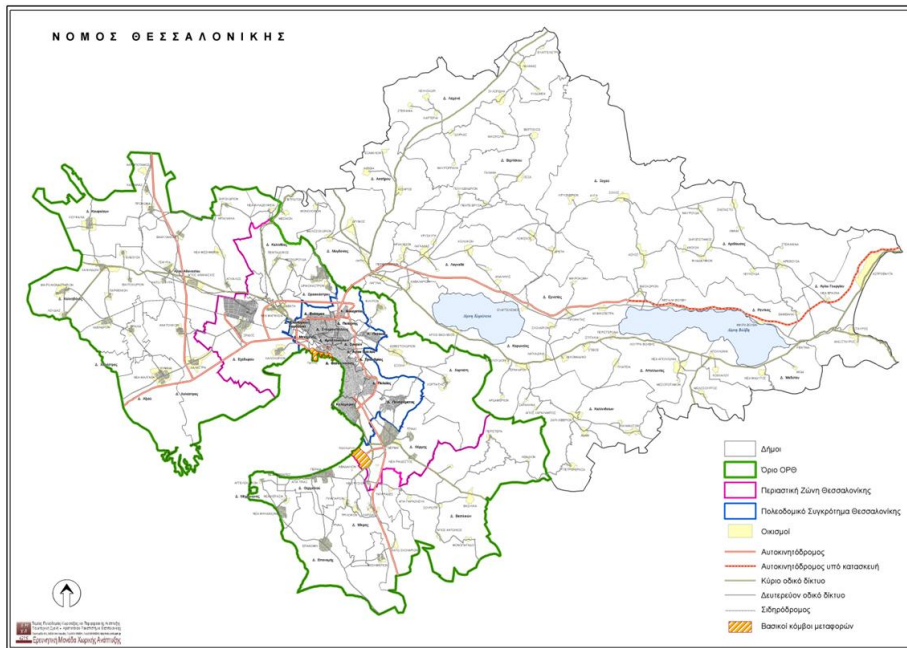
ΣΚΟΠΟΪ

Η διάλεξη αποτελεί μέρος μιας ενότητας τεσσάρων διαλέξεων που αναφέρονται στη μητροπολιτική περιοχή Θεσσαλονίκης και θέτουν τις βάσεις για τις εργασίες των φοιτητικών ομάδων. Η εργασία που θα επιχειρήσουν στηρίζεται αφενός στα σχετικά κεφάλαια της Μελέτης επικαιροποίησης του ΡΣΘ (Α΄ Στάδιο 2009) και αφετέρου σε βιβλιογραφική έρευνα με κύριο άξονα τα προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα. Οι φοιτητικές ομάδες καλούνται να συμπληρώσουν τη διάγνωση της υπάρχουσας κατάστασης με εκτιμήσεις για τη σημερινή κατάσταση λαμβάνοντας υπόψη και τις συνέπειες της τρέχουσας οικονομικής κρίσης.

Η διάλεξη έχει θέμα την οικιστική ανάπτυξη και κατοικία και εξετάζει τις τάσεις οικιστικής εξέλιξης με βάση την ανάλυση της εξέλιξης και κατανομής του πληθυσμού από το 1981 έως το 2011.

Η Ευρύτερη Περιοχή Θεσσαλονίκης

Διαιρέσεις της Ευρύτερης Περιοχής του Ρυθμιστικού Σχεδίου

Η **πράσινη** γραμμή είναι το όριο της **Ευρύτερης Περιοχής Θεσσαλονίκης (ΕΠΘ)**

Η **μπλε** γραμμή είναι το όριο του **Πολυοδομικού Συγκρότημα Θεσσαλονίκης (ΠΣΘ)**

Η **κόκκινη** γραμμή είναι το όριο της **Περιαστικής Ζώνης (ΠΖΘ)**

Η **Λοιπή ΕΠΘ** είναι η περιοχή της ΕΠΘ εκτός ΠΣΘ και ΠΖΘ

Οι βασικές τάσεις αλλαγής στην οικιστική εξέλιξη της Θεσσαλονίκης

- **Αλλαγές που έχουν σχέση με τις μεταβολές πληθυσμού**
 - **Διάχυση πληθυσμού** και αστικών δραστηριοτήτων στην περιαστική ζώνη και τη λοιπή ευρύτερη περιοχή (ιδίως στα νοτιοανατολικά)
 - Πυκνή δόμηση περιοχών στην εξωτερική ζώνη του ΠΣΘ
- **Αλλαγές που έχουν σχέση με τη σύνθεση του πληθυσμού**
 - Εισροή οικονομικών μεταναστών και ομογενών από ανατολικές χώρες και σταδιακή ενσωμάτωσή τους
- **Αλλαγές που έχουν σχέση με τον πολεοδομικό σχεδιασμό**
 - Εγκρίσεις μεγάλων **επεκτάσεων του σχεδίου πόλης** μέσω των ΓΠΣ σε περιαστικούς οικισμούς αλλά και στην περίμετρο του ΠΣΘ

Οικιστική εξέλιξη 1961-2011 (1/2)

Δεκαετία 1960: εισροή εσωτερικών μεταναστών

- Πυκνή δόμηση όλων των κεντρικών περιοχών και μεγάλης έκτασης δόμηση κατοικιών στις βόρειες και δυτικές παρυφές της πόλης με τη μορφή της αυθαίρετης δόμησης

Δεκαετία 1970: υποχώρηση των έντονων τάσεων αστικοποίησης

- Μικρότερης έκτασης δόμηση στις παρυφές της πόλης με τη μορφή της αυθαίρετης δόμησης και συνέχιση της πυκνής δόμησης της εξωτερικής ζώνης του ΠΣΘ (Τούμπα, Χαριλάου, Καλαμαριά, Σταυρούπολη κλπ.)

Δεκαετία 1980: χαμηλοί ρυθμοί αύξησης του πληθυσμού

- Ένταση της πύκνωσης και επέκτασης σε όλη την εξωτερική ζώνη του ΠΣΘ και αρχή της αποκέντρωσης πρώτης κατοικίας στις περιαστικές ζώνες σε οικισμούς ή και σε εκτός σχεδίου περιοχές ιδίως στα νοτιοανατολικά (Θέρμη, Τριάδι, Τρίλοφος, Πλαγιάρι, κλπ.)

Οικιστική εξέλιξη 1961-2011 (2/2)

Δεκαετία 1990: Πύκνωση και Διάχυση στην Περιαστική Ζώνη

- Διάχυση αστικών δραστηριοτήτων στην περιαστική ζώνη και δημιουργία πρώτων πυρήνων λιανικού εμπορίου και αναψυχής
- Νέες περιοχές εντάσσονται στο σχέδιο πόλης στην περίμετρο του ΠΣΘ
- Έξοδος πληθυσμού στις περιαστικές περιοχές και ανοικοδόμηση συγκεκριμένων περιαστικών οικισμών (Περαία, Θέρμη, Ωραιόκαστρο κλπ.)

Δεκαετία 2000: Πύκνωση και Διάχυση στην Περιαστική Ζώνη

- Ένταση της διάχυσης όλων των αστικών δραστηριοτήτων στον περιαστικό χώρο – παγίωση των κέντρων πόλης «εκτός πόλης»
- Ολοκλήρωση των νέων επεκτάσεων στην περίμετρο του ΠΣΘ
- Ένταση της εξόδου πληθυσμού εκτός ΠΣΘ προς οικισμούς της περιαστικής και της λοιπής ΕΠΘ – παγίωση των τάσεων προαστιοποίησης
- Κρίσιμες για τις παραπάνω εξελίξεις ήταν οι επενδύσεις σε **υποδομές μεταφορών**: εσωτερική και εξωτερική περιφερειακή, άξονας Θεσ/νίκη Μουδανιά, Εγνατία Οδός

Εξέλιξη και κατανομή πληθυσμού 1981-2011

Η ανάλυση της μεταβολής του πληθυσμού που παρουσιάζεται στη συνέχεια μας επιτρέπει να διαπιστώσουμε (και να επιβεβαιώσουμε τις προηγούμενες παρατηρήσεις για) τις τάσεις της οικιστικής εξέλιξης από την πλευρά της κατοικίας.

*Η ανάλυση των πληθυσμιακών δεδομένων στηρίζεται στις **απογραφές πληθυσμού** της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδας (ΕΣΥΕ, σήμερα ΕΛ.ΣΤΑΤ.) που πραγματοποιούνται ανά δεκαετία. Οι απογραφές του πληθυσμού πραγματοποιούνται στον **τόπο κατοικίας***

Τα στατιστικά δεδομένα που χρησιμοποιούμε στη συνέχεια αναφέρονται:

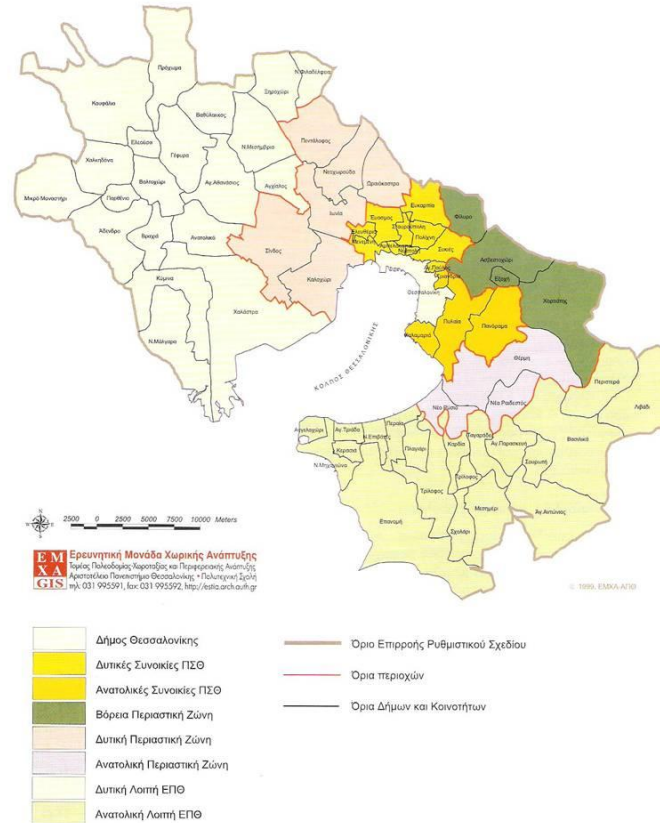
- στα **αποτελέσματα των απογραφών πληθυσμού 1981, 1991, 2001 ανά Δήμο** (προ-Καποδιστριακό και προ-Καλλικρατικό Δήμο ή Κοινότητα) της Ευρύτερης Περιοχής Θεσσαλονίκης και παρουσιάζονται ομαδοποιημένα (όπως φαίνεται στον επόμενο χάρτη)*
- στα **προσωρινά αποτελέσματα της απογραφής πληθυσμού 2011 ανά Καλλικρατικό Δήμο***

Υποδιαιρέσεις της Ευρύτερης Περιοχής Θεσσαλονίκης (που χρησιμοποιούνται στους επόμενους πίνακες)

Χάρτης 3

Περιοχές Ρυθμιστικού Σχεδίου της Ευρύτερης Περιοχής Θεσσαλονίκης

Καυκαλάς Γ.
**Θεσσαλονίκη: Μείωση
 της μονοκεντρικότητας
 στο πολεοδομικό
 συγκρότημα και ο ρόλος
 του τριτογενούς τομέα,
 ΥΠΕΧΩΔΕ, ΟΡΘΕ,
 εκδόσεις ΖΗΤΗ 1999,
 σελ.36**

Μεταβολή πληθυσμού 1981-1991-2001

% συμμετοχή
κάθε περιοχής
στην ΕΠΘ

	1981	%	1991	%	2001	%
A. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ	706.180	87,3	749.048	85,5	794.330	81,5
Δήμος Θεσσαλονίκης	406.413	50,2	383.967	43,8	363.987	37,4
Δυτικές Συνοικίες ΠΣΘ	221.246	27,4	241.501	27,6	294.503	30,2
Ανατολικές Συνοικίες ΠΣΘ	78.521	9,7	123.580	14,1	135.840	13,9
B. ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΗ ΖΩΝΗ	32.797	4,1	43.210	4,9	68.232	7,0
Βόρεια Περιαστική Ζώνη	6.078	0,8	8.877	1,0	12.866	1,3
Δυτική Περιαστική Ζώνη	21.032	2,6	25.951	3,0	39.743	4,1
Ανατολική Περιαστική Ζώνη	5.687	0,7	8.382	1,0	15.623	1,6
Γ. ΛΟΙΠΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	69.939	8,6	83.876	9,6	111.590	11,5
Δυτική Λοιπή Περιοχή	45.071	5,6	49.956	5,7	52.588	5,4
Ανατολική Λοιπή Περιοχή	24.868	3,1	33.920	3,9	59.002	6,1
ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	808.916	100,0	876.134	100,0	974.152	100,0

Παρατηρήσεις: Τάσεις συγκέντρωσης

- Ο **Δήμος Θεσσαλονίκης** συγκεντρώνει το 50% το 1981 του πληθυσμού της Ευρύτερης Περιοχής Θεσσαλονίκης (ΕΠΘ), ποσοστό που **μειώνεται σταδιακά** στο 44%, το 1991 και στο 37% το 2001.
- Το **Πολεοδομικό Συγκρότημα (ΠΣΘ)** συγκεντρώνει το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της ΕΠΘ και παρουσιάζει **επίσης μείωση** της συμμετοχής του στην ΕΠΘ (από 87% σε 81,5%) προς όφελος της Περιαστικής Ζώνης και της Λοιπής ΕΠΘ.
- Στο εσωτερικό του ΠΣΘ, οι **ανατολικές συνοικίες** αρχικά (1981-91) και οι **δυτικές συνοικίες** έπειτα (1991-01) παρουσιάζουν **αύξηση** της συγκέντρωσης πληθυσμού.
- Εκτός ΠΣΘ, εμφανίζονται πρόσφατα (1991-01) **τάσεις αύξησης** της συγκέντρωσης στην **Περιοαστική Ζώνη** και στην **ανατολική Λοιπή ΕΠΘ**

Ρυθμός μεταβολής πληθυσμού 1981-1991-2001

% μεταβολή κάθε
περιοχής ανά
δεκαετία

	1981	1991	Μεταβολή 1981-91 %	2001	Μεταβολή 1991-01 %
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ	706.180	749.048	6,1	794.330	6,0
Δήμος Θεσσαλονίκης	406.413	383.967	-5,5	363.987	-5,2
Δυτικές Συνοικίες ΠΣΘ	221.246	241.501	9,2	294.503	21,9
Ανατολικές Συνοικίες ΠΣΘ	78.521	123.580	57,4	135.840	9,9
ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΗ ΖΩΝΗ	32.797	43.210	31,7	68.232	57,9
Βόρεια Περιαστική Ζώνη	6.078	8.877	46,1	12.866	44,9
Δυτική Περιαστική Ζώνη	21.032	25.951	23,4	39.743	53,1
Ανατολική Περιαστική Ζώνη	5.687	8.382	47,4	15.623	86,4
ΛΟΙΠΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	69.939	83.876	19,9	111.590	33,0
Δυτική Λοιπή Περιοχή	45.071	49.956	10,8	52.588	5,3
Ανατολική Λοιπή Περιοχή	24.868	33.920	36,4	59.002	73,9
ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	808.916	876.134	8,3	974.152	11,2

Παρατηρήσεις: Ρυθμός μεταβολής

- Η ΕΠΘ αυξάνεται με ρυθμό 8% και 11% τις δύο περιόδους
- Ο Δήμος Θεσσαλονίκης παρουσιάζει και στις δύο περιόδους **απόλυτη μείωση πληθυσμού**: - 5,5% και -5,2%
- Το ΠΣΘ, με χαμηλό ρυθμό αύξησης 6% τις δύο περιόδους, παρουσιάζει έναν αυξημένο ρυθμό την πρώτη περίοδο 1981-91 στις **ανατολικές συνοικίες (57%)** και χαμηλότερο τη δεύτερη 1991-01 στις δυτικές (22%).
- Η **Περιοστική Ζώνη** και η **Λοιπή ΕΠΘ** έχουν **σημαντικούς ρυθμούς αύξησης** του πληθυσμού, ιδιαίτερα τη δεύτερη περίοδο 1991-01. Όλες οι περιοχές τους, με εξαίρεση της δυτική Λοιπή ΕΠΘ, παρουσιάζουν υψηλούς ρυθμούς μεταβολής, και ιδίως η **ανατολική Περιοστική Ζώνη** και η **ανατολική Λοιπή ΕΠΘ** τη δεύτερη περίοδο 1991-01 (86% και 74% αντίστοιχα).

Καθαρή μεταβολή πληθυσμού 1981-1991-2001

Απόλυτο μέγεθος καθαρής μεταβολής και % συμμετοχή κάθε περιοχής

	1981	1991	Καθαρή μεταβολή 1981-91	% της θετικής μεταβολής	2001	Καθαρή μεταβολή 1991-01	% της θετικής μεταβολής
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ	706.180	749.048	42.868	63,8	794.330	45.282	46,2
Δήμος Θεσσαλονίκης	406.413	383.967	-22.446		363.987	-19.980	
Δυτικές Συνοικίες ΠΣΘ	221.246	241.501	20.255	30,1	294.503	53.002	54,1
Ανατολικές Συνοικίες ΠΣΘ	78.521	123.580	45.059	67,0	135.840	12.260	12,5
ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΗ ΖΩΝΗ	32.797	43.210	10.413	15,5	68.232	25.022	25,5
Βόρεια Περιαστική Ζώνη	6.078	8.877	2.799	4,2	12.866	3.989	4,1
Δυτική Περιαστική Ζώνη	21.032	25.951	4.919	7,3	39.743	13.792	14,1
Ανατολική Περιαστική Ζώνη	5.687	8.382	2.695	4,0	15.623	7.241	7,4
ΛΟΙΠΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	69.939	83.876	13.937	20,7	111.590	27.714	28,3
Δυτική Λοιπή Περιοχή	45.071	49.956	4.885	7,3	52.588	2.632	2,7
Ανατολική Λοιπή Περιοχή	24.868	33.920	9.052	13,5	59.002	25.082	25,6
ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	808.916	876.134	67.218	100,0	974.152	98.018	100,0

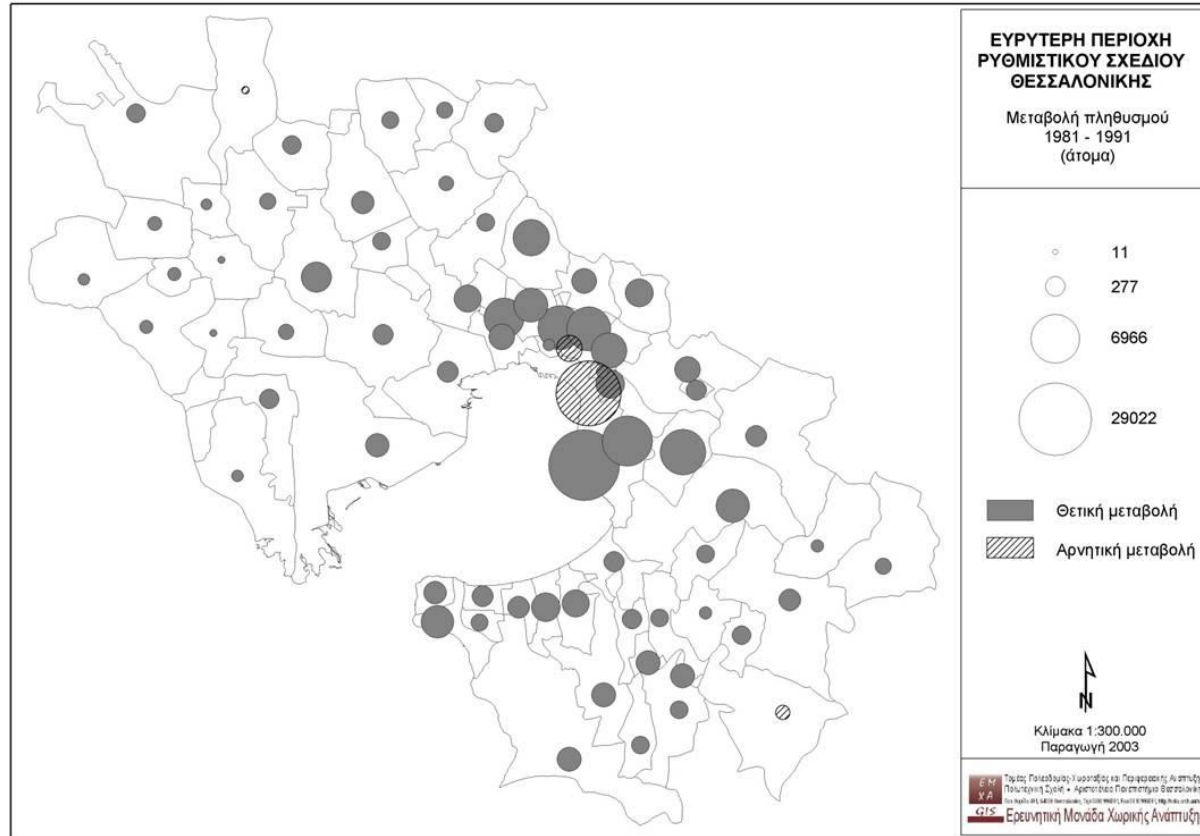

Παρατηρήσεις: Η κατανομή της ‘καθαρής μεταβολής’

- Ο **Δήμος Θεσσαλονίκης** είχε **αρνητική** καθαρή μεταβολή **22.500 άτομα** (1981-91) και **20.000 άτομα** (1991-01), δηλαδή συνολικά στα 20 χρόνια έχει «χάσει» **42.500 κατοίκους**.
- Η συνολική **θετική** καθαρή μεταβολή της ΕΠΘ ήταν:
 - **67.000 άτομα** το **1981-91** και μοιράστηκε **κυρίως στο ΠΣΘ** και λιγότερο στην Περιαστική και στη Λοιπή ΕΠΘ.
 - **98.000 άτομα** το **1991-01** και μοιράστηκε λιγότερο απ’ ότι πριν στο ΠΣΘ (ιδίως στις δυτικές συνοικίες) και **περισσότερο στην Περιαστική αλλά και στη Λοιπή ΕΠΘ** (ιδίως στην ανατολική λοιπή περιοχή).

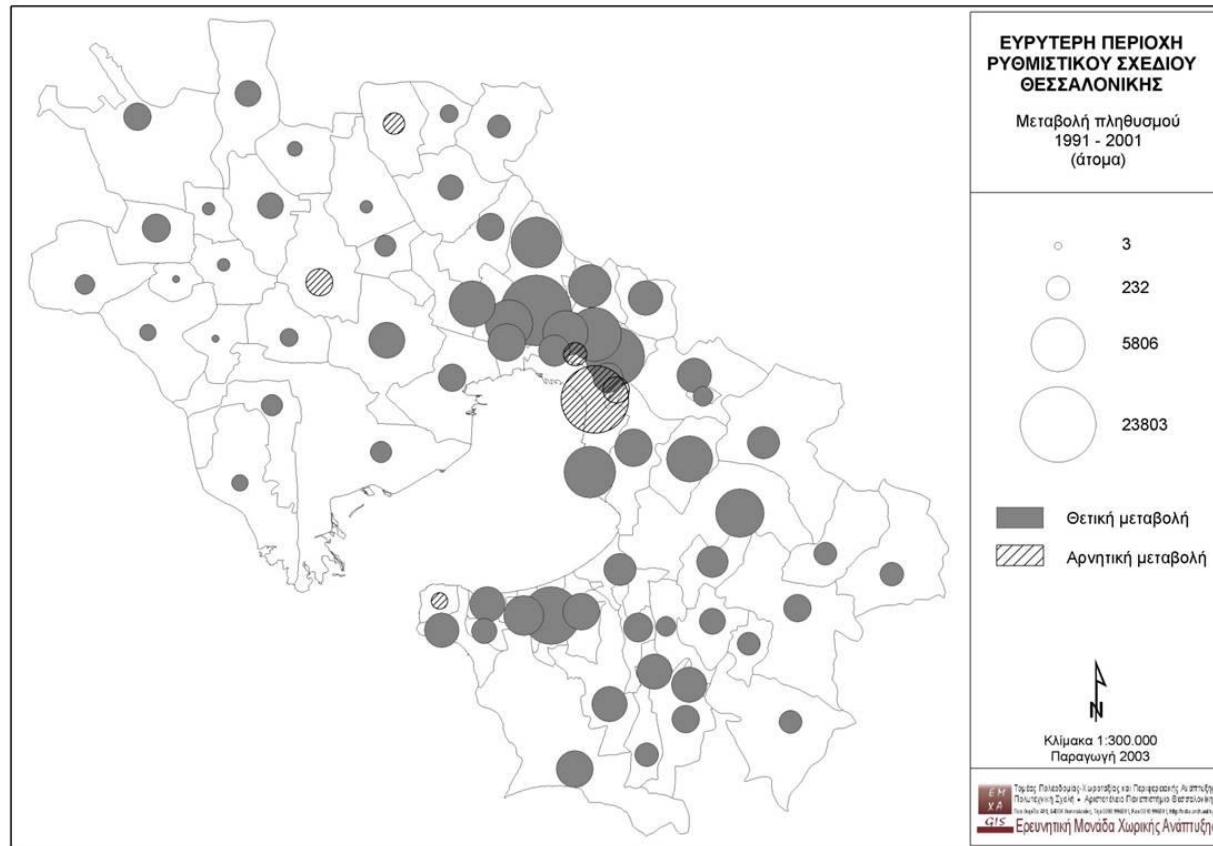
‘Καθαρή’ μεταβολή πληθυσμού 1981-1991 (απόλυτα μεγέθη-άτομα)

Πηγή: ΕΜΧΑ-GIS Ερευνητική Μονάδα Χωρικής Ανάπτυξης, Τομέας Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πολυτεχνική σχολή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

‘Καθαρή’ μεταβολή πληθυσμού 1991-2001 (απόλυτα μεγέθη-άτομα)

Πηγή: ΕΜΧΑ-GIS Ερευνητική Μονάδα Χωρικής Ανάπτυξης, Τομέας Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πολυτεχνική σχολή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Οι τάσεις της δεκαετίας 2001-2011

Τα προσωρινά στοιχεία της απογραφής πληθυσμού 2011 αναφέρονται στο συνολικό πληθυσμό των νέων 'Καλλικρατικών' Δήμων και δείχνουν την περαιτέρω ενίσχυση των τάσεων διάχυσης της κατοικίας στην Περιαστική Ζώνη αλλά και σε περιοχές της Λοιπής ΕΠΘ κυρίως στα νοτιοανατολικά.

Μεταβολή πληθυσμού 2001-2011

(αποτελέσματα της απογραφής πληθυσμού 2011)

Διοικητική διαίρεση	Πληθυσμός 2001	Πληθυσμός 2011	Καθαρή μεταβολή (2011 – 2001)	% μεταβολή 2001-11
Σύνολο Χώρας	10.964.020	10.815.197	-148.823	-1,36
Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	1.871.952	1.880.058	8.106	0,43
Περιφερειακή ενότητα (νομός) Θεσσαλονίκης	1.057.825	1.110.312	52.487	4,96
ΠΣΘ	813.630	824.437	10.807	1,33
ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΛΟΙΠΗ ΕΠΘ	175.542	221.294	45.752	26,06

Μεταβολή πληθυσμού 2001-2011

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (1/2)

Διοικητική διαίρεση	Πληθυσμός 2001	Πληθυσμός 2011	Καθαρή μεταβολή (2011 – 2001)	% μεταβολή 2001-11
ΠΣΘ	813.630	824.437	10.807	1,33
Δήμος Θεσσαλονίκης	375.276	325.182	-50.094	-13,35
α. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	363.987	315.196	-48.791	-13,40
β. ΤΡΙΑΝΔΡΙΑΣ	11.289	9.986	-1.303	-11,54
Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης	55.869	52.127	-3.742	-6,70
α. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ	40.959	37.381	-3.578	-8,74
β. ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	14.910	14.746	-164	-1,10
Δήμος Καλαμαριάς	87.255	91.279	4.024	4,61

Μεταβολή πληθυσμού 2001-2011

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (2/2)

Διοικητική διαίρεση	Πληθυσμός 2001	Πληθυσμός 2011	Καθαρή μεταβολή (2011 – 2001)	% μεταβολή 2001-11
Δήμος Κορδελιού-Ευόσμου	74.254	101.753	27.499	37,03
α. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ-ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ	21.630	27.067	5.437	25,14
β. ΕΥΟΣΜΟΥ	52.624	74.686	22.062	41,92
Δήμος Νεάπολης - Συκεών	86.417	84.741	-1.676	-1,94
α. ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ	7.978	6.852	-1.126	-14,11
β. ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ	30.279	27.084	-3.195	-10,55
γ. ΠΕΥΚΩΝ	6.434	13.052	6.618	102,86
δ. ΣΥΚΕΩΝ	41.726	37.753	-3.973	-9,52
Δήμος Παύλου Μελά	84.397	99.245	14.848	17,59
α. ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ	6.598	13.905	7.307	110,75
β. ΠΟΛΙΧΝΗΣ	36.146	39.332	3.186	8,81
γ. ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ	41.653	46.008	4.355	10,46
Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη	50.162	70.110	19.948	39,77
α. ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ	14.552	17.444	2.892	19,87
β. ΠΥΛΑΙΑΣ	22.744	34.625	11.881	52,24
γ. ΧΟΡΤΙΑΤΗ *	12.866	18.041	5.175	40,22

Μεταβολή πληθυσμού 2001-2011

ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΗ ΖΩΝΗ ΚΑΙ ΛΟΙΠΗ ΕΥΡΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διοικητική διαίρεση	Πληθυσμός 2001	Πληθυσμός 2011	Καθαρή μεταβολή (2011 – 2001)	% μεταβολή 2001-11
Δήμος Κορδελιού-Ευόσμου	74.254	101.753	27.499	37,03
α. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ-ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ	21.630	27.067	5.437	25,14
β. ΕΥΟΣΜΟΥ	52.624	74.686	22.062	41,92
Δήμος Νεάπολης - Συκεών	86.417	84.741	-1.676	-1,94
α. ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ	7.978	6.852	-1.126	-14,11
β. ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ	30.279	27.084	-3.195	-10,55
γ. ΠΕΥΚΩΝ	6.434	13.052	6.618	102,86
δ. ΣΥΚΕΩΝ	41.726	37.753	-3.973	-9,52
Δήμος Παύλου Μελά	84.397	99.245	14.848	17,59
α. ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ	6.598	13.905	7.307	110,75
β. ΠΟΛΙΧΝΗΣ	36.146	39.332	3.186	8,81
γ. ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ	41.653	46.008	4.355	10,46
Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη	50.162	70.110	19.948	39,77
α. ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ	14.552	17.444	2.892	19,87
β. ΠΥΛΑΙΑΣ	22.744	34.625	11.881	52,24
γ. ΧΟΡΤΙΑΤΗ *	12.866	18.041	5.175	40,22

Παρατηρήσεις για τη μεταβολή πληθυσμού 2001-2011 (1/2)

A. Το Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης μένει σταθερό (+0,75%) αλλά η διαφοροποίηση στο εσωτερικό του εντείνεται:

- Οι κεντρικοί Δήμοι Θεσσαλονίκης και Αμπελοκήπων-Μενεμένης παρουσιάζουν **σημαντική μείωση** του πληθυσμού (-14,1% και -7,5% αντίστοιχα)
- Στις Νοτιοανατολικές αλλά και στις Βορειοδυτικές περιοχές παρουσιάζεται **σημαντική αύξηση** του πληθυσμού (Δήμοι: Πυλαίας-Χορτιάτη +56,9%, Παύλου Μελά +67,7%, Νεάπολης-Συκεών +36,9%, Κορδελιού-Ευόσμου +36,0%)

Παρατηρήσεις για τη Μεταβολή πληθυσμού 2001-2011 (2/2)

B. Η Περιαστική Ζώνη και η Λοιπή Ευρύτερη Περιοχή αυξάνεται (+25,6%)

- Στις Νοτιοανατολικές περιοχές παρουσιάζεται επίσης **σημαντική αύξηση** πληθυσμού (Δήμοι: Θέρμης +46,3%, Θερμαϊκού +30,64%)
- Στις Βορειοδυτικές περιοχές **μείωση** πληθυσμού παρουσιάζει ο Δήμος Χαλκηδόνας (4,5%), **μικρή αύξηση** ο Δήμος Δέλτα (+12,1%) και **σημαντική αύξηση** ο Δήμος Ωραιοκάστρου (+51,9%).

Συνοψίζοντας, οι μεταβολές του πληθυσμού δείχνουν ότι συνεχίζεται η πύκνωση του πολεοδομικού συγκροτήματος στην περιφέρεια της πόλης, αλλά παράλληλα εντείνεται και η τάση διάχυσης και οικιστικής επέκτασης στην περιαστική ζώνη, ιδίως προς τα νοτιοανατολικά.

Μεταβολή έκτασης θεσμοθετημένων οικιστικών υποδοχέων 1987-2007*

Σύμφωνα με τη μελέτη επικαιροποίησης του ΡΣΘ, οι νέες επεκτάσεις του σχεδίου πόλης που έχουν εγκριθεί την περίοδο 1987-2007, έχουν δημιουργήσει ένα μεγάλο απόθεμα οικιστικών υποδοχέων (ιδίως στην Περιαστική Ζώνη και την Λοιπή Ευρύτερη περιοχή) που ξεπερνά κατά πολύ τις αντίστοιχες τάσεις μεταβολής του πληθυσμού και επαρκούν για να απορροφήσουν την όποια μελλοντική αύξηση πληθυσμού.

Ζώνη ΡΣ	έκταση οικισμών 1987	εγκεκριμένα όρια οικισμών 2007	μεταβολή εντός σχεδίου εκτάσεων 2007/1987	μεταβολή πληθυσμού 2001 /1981
	(Ha)	(Ha)	%	%
ΠΣΘ	4.562	5.405	18,5%	13,4
ΠΖΘ	739	2.698	265,2%	108,1
ΛΠΘ	2.459	6.527	165,4%	59,6
ΕΠΘ	7.760	14.630	88,5%	21,3

Πίνακας 1 του κεφαλαίου 2.2.4.1 της ΜΕΛΕΤΗΣ Επικαιροποίησης του ΡΣΘ

Μεταβολή αριθμού νέων κατοικιών 1997-2001 και 2002-2006 ανά ζώνη

Οι τάσεις μεταβολής του αριθμού των νέων κατοικιών επιβεβαιώνουν τις προηγούμενες παρατηρήσεις. Σύμφωνα με τη μελέτη επικαιροποίησης του ΡΣΘ, ο αριθμός των νέων κατοικιών την πενταετία 2002-2006 αυξήθηκε σημαντικά σε σχέση με την προηγούμενη πενταετία στο Πολεοδομικό Συγκρότημα και τη Περιαστική Ζώνη (57,6% και 72,1% αντίστοιχα).

Ζώνη ΡΣ	Νέες κατοικίες		
	1997 - 2001	2002 - 2006	μεταβολή
	<i>Αριθμός</i>	<i>Αριθμός</i>	<i>%</i>
ΠΣΘ	29.353	46.259	57,6%
ΠΖΘ	6.135	10.556	72,1%
ΛΠΘ	10.149	12.999	28,1%
σύνολο ΡΣ	45.637	69.814	53,0%
Δήμοι Ν. Θεσσαλονίκης που γειτνιάζουν με την ΕΠΘ (Μυγδονιάς, Λαγκαδά, Κορώνειας)	1.051	3.276	211,7%

Πίνακας 2 του κεφαλαίου 2.2.4.1 της ΜΕΛΕΤΗΣ Επικαιροποίησης του ΡΣΘ

- Θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η υπάρχουσα κατάσταση που έχει καταγραφεί σε αυτήν την παρουσίαση σταματά στη δεκαετία του 2000. Η παγκόσμια οικονομική κρίση που εμφανίστηκε το 2008 και στην Ελλάδα το 2010 έχει αλλάξει τα δεδομένα στο ζήτημα της κατασκευής νέων κατοικιών και της οικιστικής επέκτασης.
- Για την επεξεργασία του θέματος, οι νέες αυτές τάσεις θα πρέπει να ληφθούν υπόψη σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που θα κάνει κάθε φοιτητική ομάδα. Αυτή η παρατήρηση ισχύει και για τις επόμενες τρεις εισηγήσεις.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- ΜΕΛΕΤΗ Επικαιροποίησης του ΡΣΘ (πλήρης αναφορά): Ομάδα μελέτης Σχεδιασμός και Όμικρον ΕΠΕ (Ν. Παπαμίχος επιστημονικός συντονιστής), *Επικαιροποίηση του Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης, Α΄ Στάδιο Έκθεση*, ΥΠΕΧΩΔΕ, Οργανισμός Θεσσαλονίκης 2009.
- Καυκαλάς Γ. *Θεσσαλονίκη: Μείωση της μονοκεντρικότητας στο πολεοδομικό συγκρότημα και ο ρόλος του τριτογενούς τομέα*, ΥΠΕΧΩΔΕ, ΟΡΘΕ, εκδόσεις ΖΗΤΗ 1999.
- Καυκαλάς Γ., Λ.Λαμπριανίδης, Ν.Παπαμίχος (επιμέλεια), *Η Θεσσαλονίκη στο μεταίχμιο*, Κριτική, 2008.

Πηγές

Διαφάνειες 5, 10, 17, 18

ΕΜΧΑ-GIS Ερευνητική Μονάδα Χωρικής Ανάπτυξης, Τομέας
Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πολυτεχνική
σχολή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Τέλος Μαθήματος

Επεξεργασία: Τάσιου Στεφάνια
Θεσσαλονίκη, Ιούνιος 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

